

AB'YE ÜYELİK Mİ, KATILIM MI?

Aydınlık Dergisi, 2 Kasım 2002

Yıldırım Koç

Avrupa Komisyonu 9 Ekim 2002 tarihinde Türkiye'ye ilişkin İlerleme Raporu'nu yayımladı. Bu belgede, Türkiye ile katılım görüşmelerinin başlatılması önerilmiyor. Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi bu yıl Aralık ayında Kopenhag'da yapılacak. Türkiye'nin AB ile ilişkileri bu zirvede incelenecek. Bu çerçevede, çok önemli olan bir noktaya dikkatleri bir kez daha çekmek istiyorum.

Türkiye Avrupa Birliği'ne üye mi olacak, katılacak mı? Birçok insan, bu ikisinin farkının farkında değil. Halbuki, Türkiye'nin AB ile ilişkilerinin değerlendirilmesinde bu konudaki farkın farkında olunmasının büyük önemi var.

Avrupa Birliği genellikle bir uluslararası örgüt olarak algılanıyor. Bu nedenle de, "AB'ye üye olmaktan" söz ediliyor. Halbuki, Avrupa Birliği belgelerinde kullanılan kavram, üyelikten çok, "katılım." Örneğin, 9 Ekim 2002 tarihinde yayımlanan İlerleme Raporu'nun tam adı, "Türkiye'nin Katılım Doğrultusunda İlerlemesi Konusunda Düzenli Rapor"dur. Türkiye'nin talebi olan "görüşmelerin başlaması", "üyelik görüşmeleri" değil "katılım görüşmeleri"dir.

Aradaki fark ne?

Bir uluslararası örgüte "üye olunur." Ancak yeni bir devletin parçası olmak söz konusu ise, kullanılacak kavram "katılım"dır.

Avrupa Birliği konusunda düşünen, konuşan, yazan kişi, önce bir gerçeğin farkında olmak zorundadır. Avrupa Birliği, yeni bir devlettir. Avrupa Birliği'ne "katılmak" isteyen, orta ve uzun vadede, kendi egemenlik haklarının önemli bir bölümünü bu yeni devlete, Avrupa Birleşik Devletleri'ne veya Birleşik Avrupa Devletleri'ne devretmek zorundadır.

Yeni oluşan bu devletin bayrağı vardır. Bayrakları, hristiyan sembollerinden oluşturulmuş, 12 sarı yıldızlı lacivert bayraktır. Yeni oluşan bu devletin ordusu vardır. Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası adı verilen yapılanma, yeni ordudur. Yeni oluşan bu devletin parası vardır. 2002 yılı başında 12 ülkede tedavüle sokulan Euro, ortak paradır. Yeni oluşan bu devletin marşı vardır: Bethoven'in 9. senfonisi. Yeni oluşan devletin hükümetine "Avrupa Komisyonu", yasama organına da "Avrupa Birliği Konseyi" denir. Avrupa Parlamentosu'nun yasama organı olarak yetkileri artırılmaktadır.

Üyelik ilişkisi kolaydır. Bir uluslararası kuruluşa üye olursunuz. İşinize gelmezse istifa eder, ayrılırsınız; veya başkalarının işine gelmezse, sizi üyelikten çıkarırlar. Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkileri böyle değil. Ortada, "bir uluslararası örgüte üyelik" değil, orta ve uzun vadede kendi kimliğini bırakarak, Avrupa Birleşik Devletleri'nin bir eyaleti olmak var.

Bunu tercih edebilirsiniz. Ama, "Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır" diyen bir anlayışın, Avrupa Birliği'ne katılmayı ve böylece kendi varlığını reddetmeyi kabullenmesini anlamak mümkün değil. Ayrıca, zaten sizi aralarına katmaya karşı oldukları da o kadar açık ki. Diğer bir deyişle, siz kendinizi yeni bir bütünlük içinde yok etmeyi kabullenseniz bile, Avrupa Birliği bunu istemiyor. Mesele yalnızca üyelik olsaydı, daha kolay alırlardı. Bugün üyeliğe alırlardı, yarın üyelikten çıkarırlardı. Ancak mesele üyelik değil, katılım, yani bütünleşme, yani yeni bir devletin parçası olma. Bir kez "katılım" gerçekleşti mi, bundan geriye dönüş son derece zor. O zaman, Avrupa Birliği de bu konuda son derece hassas davranıyor.

Avrupa Birliği'ne üyelik ile katılımın farkına varılmadan Avrupa Birliği ile Türkiye ilişkileri kavranamaz. Bunun farkındaki insan sayısı da, ne yazık ki, çok fazla değil.